

25-04-010

DELING

AV

PROFESSOR HAAKEN GRAN

NX
G4

DELING

AV

PROFESSOR HAAKEN GRAN

En del venner, som regelmessig møtes i et arbeidslag i Oslo er kommet til den overbevisning, at det vil være nyttig for oss selv og for våre kristne venner utover landet, at de gode gamle erfaringer om deling blir samlet og nedskrevet, fordi mange av oss har vært tilbøielige til å slappe av på kravene til oss selv på dette punkt. Vi har i fellesskap utarbeidet den nedenstående fremstilling, og redaksjonen er blitt overlatt til undertegnede.

Vi ber for våre venner og for vårt fellesskap i Kristus og gjør til vårt et ord av vår avdøde venn: «Jeg må ikke se denne tiden som en tid jeg skal slite mig i gjennom men som en vesentlig del av mitt liv».

Slemdal, januar 1944.

Haaken Gran.

Vi kan dele med hverandre ikke bare materielle ting, men også åndelige verdier. Vi kan fortelle andre mennesker om oss selv, snakke ut med dem og derigjennom komme i åndelig forbindelse med dem. Vi kan gjøre det av forskjellige motiver, enten for selv å få en befrielse, eller for på en eller annen måte å være andre mennesker til hjelp.

DELING SOM HJELP TIL FRIGJØRELSE

Vi kan dele våre synder med et annet menneske. Jacob sier i sitt brev: «Bekjenn derfor eders synder for hverandre og be for hverandre *at I må bli lægt.*» (Jak. 5, 16). Denne form for deling svarer til hva kirken kaller skriftemål. Den katolske kirken holder fast ved skriftemålet som et sakrament, og etter skriftemålet meddeler presten «i Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds Navn» «alle dine synders nådige forlatelse.» Luther så skriftemålets store verdi og brukte det selv og anbefalte det til andre; men han opphevet skriftemålstvangen og løste skriftemålet fra prestens person. I vår Lutherske kirke er derfor det personlige skrifte, bekjennelsen av alle de enkelte synder vi ser, falt bort som et fast ledd i kirkens virksomhet; det blir en personlig sak om man vil skrifte sine synder for å

få renselse for dem. Men mange er de, som har skriftet for en prest eller et annet kristent menneske og som har erfart lettelsen ved den syndenes forlatelse som er blitt tilsagt dem.

Hvorfor skal jeg dele?

Johannes sier i sitt første brev: «Dersom vi bekjenner våre synder, er Han trofast og rettferdig, så han forlater oss syndene og renser oss fra all urettferdighet». (1. Johs. 1, 9). Dette har man tolket slik, at vi skal bekjenne *for Gud*, og ikke behøver å blande mennesker inn i vårt forhold til Gud. Vi skal bekjenne for Gud, men erfaringen viser at det er godt å gjøre det med et menneske som hjelper og vitne, først og fremst fordi det kan bli en mer fullstendig og mer helhjertet bekjennelse for Gud. Og et menneske kan hjelpe mig til ikke å gå tilbake fra min bekjennelse, og hjelpe mig til å ta konsekvensene av den. Bekjennelsen kan føre til at jeg må gjøre opp med ett eller flere andre mennesker som jeg har syndet imot, og den person jeg deler med kan be for mig og kontrollere at jeg utfører handlingen.

Erfaringen viser at min syndserkjennelse kan være mere eller mindre uklar, så at jeg trenger å få beskrive mine synder i rene ord, for at jeg

helt kan få syn for deres rekkevidde, og der kan min skriftefar hjelpe mig, så jeg ikke viker undav ransakelsen. Under skriftemålet kan jeg få se synder som jeg fra først av ikke var oppmerksom på. Og erfaringen viser at jo dypere min syndserkjennelse og syndsbekjennelse går, desto større er befrielsen. Hvis vi ser oss selv i lys av bergprekenens målestokk, de fire absolutter, absolutt ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet, så får vi øie på dagliglivets trivielle synder som hissighet, grettenhet, retthaveri, selvopptatthet, selvmedlidenhet, feighet, ugjeldelighet og mange andre, som Gud kan tilgi oss og ta fra oss, når vi bare erkjenner dem som synd og bekjenner dem. En eldre herre som i mange år hadde bedt til Gud nu og da under særskilte vanskeligheter, forteller at det hadde hopet sig opp igjennem årene en hel del synder; den mest iøinefallende av dem var en stadig tiltagende hissighet. Så kom han i forbindelse med aktive kristne mennesker og gav sig over til Kristus. Han fikk det råd å skrifte for en kristen venn. Han gruet for å gjøre det: det menneske kunde han da aldri mere se i øinene. Etter et par dagers indre kamp gjorde han det, og ikke alene følte han straks en vidunderlig lettelse, men han blev som et nytt menneske. Hissigheten var strøket av ham, uten at han særskilt hadde bedt Gud om å bli fri for den.

Hvem skal jeg dele med?

Med en kristen venn, som jeg har full tillit til av samme kjønn som jeg selv. For mange ligger det nær å dele med sin ektefelle, og det skal man gjerne *også* gjøre. Men ektefellen kan være mere overbærende enn andre, og menn forstår best menns synder og kvinner kvinners. Likeoverfor ens ektefelle kan det være visse synder som man betenker sig på å dele, fordi de kunde knuse verdifulle illusjoner hos den annen part. Det kan være tilfeller da man etter Guds ledelse må vente med delingen til den annen er moden til å ta i mot den. Men i de fleste tilfeller vil åpenhet i ekteskapet gi en lykkelig utlufting, så det blir som et nytt ekteskap. Mange har gjennom deling fått sin ektefelle igjen på en ny og bedre måte.

Hvor ofte skal jeg dele?

Det er ikke nok med et skriftemål en gang for alle. Det kan være synder jeg først får se efterhånden, og det kan være nye fall, som må skrives. Det er erfaringsmessig best å ha en bestemt «delingspartner», som får vite alt om mig, og som jeg kjenner tilbunns. Denne delingspartner må jeg være i stadig kontakt med, hvis vi skal kunne få et slikt fellesskap at vi kan hjelpe

hverandre til den stadige fornyelse av vårt kristenliv som vi alle trenger. Vi deler med hverandre våre gleder og sorger, våre svikt og våre seire; når den ene er nedfor kan den annen støtte ham og holde ham oppe til det høieste (ikke trøste ham og klappe ham på skulderen), og omvendt.

DELING OG SJELESORG

Deling er ingen nødvendig betingelse for å bli en kristen. Men den som blir en kristen kan ikke la være å forsøke å bringe videre til andre det han har fått, og deling er et uhyre verdifullt middel i arbeidet for å bringe kristendommen videre til andre. «Ve mig om jeg ikke forkynner evangeliet», skriver Paulus. Det samme kall kommer også til oss, og det første vi kan gjøre og uvilkårlig gjør, det er å fortelle hvad Gud har gjort med oss, og hvilken forandring det er kommet inn i vårt liv. Jesus sa til en som han hadde hjulpet: «Gå hjem til ditt hus og fortell hvor store ting Gud har gjort mot dig». (Luk. 8, 39). Paulus fortalte også hvad Gud hadde gjort for ham. Hans omvendelses historie er beskrevet tre ganger i Apostlenes gjerninger, en gang i 9de kapitel av Lukas som bokens forfatter, og to ganger i taler som Paulus selv holder (i det 22de

og 26de kapitel). Begge disse steder deler han også sin synd, hvorledes han forfulgte den kristne menighet og derigjennem Kristus selv.

Når vi på to manns hånd vil tale med et menneske for å hjelpe ham inn på veien til Gud, gjelder det først at han får se at han virkelig har synd og trenger Guds hjelp, og at Gud virkelig kan tilgi ham og hjelpe ham. Når jeg da under stadig bønn til Gud for ham og mig selv — tal aldri til et menneske om Gud før du har talt til Gud om ham — forsøker å tale med ham, er det en god vei å fortelle ham at jeg selv har mine synder å kjempe med, men at Gud har hjulpet mig. Da vil han se at jeg ikke tror å stå over ham, at vi begge er i samme båt, så han kan ha tillit til mig, at jeg vil ham vel. Og Gud vil vise mig hvilke av mine gamle eller nye synder jeg skal legge frem, i det håp at han skal kjenne sig selv igjen i det jeg deler med ham, og se sin synd og kanskje begynne å åpne sig i fortrolighet. Det fortelles om Hans Nilsen Hauge at han talte til de mennesker han møtte «ut fra sine egne sjelelige erfaringer, om sine gleder, engstelser, fristelser og begjærligheter, så han fikk de andre til å åpne sig for ham. Med samme hensikt var det også at han i sine skrifter fortalte så meget om sig selv og sine religiøse opplevelser». (Norsk biografisk Leksikon, B. V. s. 505).

Under sjelesorg må jeg være villig til å ta

imot et annet menneskes syndsbekjennelse, når han gir sig over til Gud med mig som vidne. Det er en sakramental handling jeg får betrodd, og jeg er selvsagt bundet til absolutt taushet om det jeg får høre. Hvis jeg ikke selv har skriftet mine synder tilbunns for et annet menneske, er jeg uskikket til å hjelpe noen annen til å gjøre det samme, så han kommer tilbunns i sig selv og sin egen synd. Læger kan fortelle hvor vanskelig det er å få patienter til å si den fulle sannhet om sig selv. «Krysseksaminasjon av en patient er nesten alltid nødvendig», sier en fremtredende læge. «Patienten pleier å oppgi for mig årsaker eller rettere det de tror er årsaker, istedenfor symptomer. Patientene farver alltid kjennsgjerningene. De mest betydningsfulle symptomer er i almindelighet de som patienten ikke legger merke til.» Holder dette stikk for lægekunstens vedkommende som beskjefitiger sig med menneskenes legemer, så er det tusen ganger mere sant når det gjelder åndelige symptomer og behandlingen av et menneskes sjel. (Oswald Chambers: Arbeidere for Gud, s. 11). Det vilde være formastelig av oss å innlate oss på en oppgave som denne, hvis vi ikke kunde stole på at Gud ledet våre ord, når vi arbeidet i uopphørlig bønn til Ham. Det gjelder å få «patienten» til å se og bekjenne ikke alle sine syn-

der, men alle dem som han ser og fremforalt den eller de synder som egentlig binder ham. Hvis vi slipper ham før han har sett tilbunns, gjør vi samme synd som en tannlæge vilde gjøre hvis han plomberte en tann før han hadde fått boret helt inn og renset bort alt som var sykt. Smerterne vilde snart komme igjen.

Hvis jeg ikke selv har delt tilbunns, kan jeg bli overfladisk i min sjelesorg; jeg må kanskje under samtalen gripe inn ved å fortelle om en eller annen av mine egne mest pinlige synder, og det vil jeg neppe være istand til å gjøre, hvis jeg ikke allerede har delt med en annen. En dame forteller: «Jeg var hård og vilde ikke gi mig over. Men da en norsk dame betrodde mig ting om sig selv, som jeg ikke trodde noen kunde være istand til å få over sine leber, var det som om hun korsfestet sig selv for min skyld. Det kunde jeg ikke stå for, og dermed fikk jeg mitt gjennombrudd».

Hvad jeg under sjelesorg forteller en patient vil han nok ikke utlevere; men det har jeg ingen sikkerhet for, han er ikke bundet av noe taushetsløfte som jeg er. Men har jeg engang skriftet en synd for Gud med et menneske som vidne, så frykter jeg ikke lenger for hvad andre mennesker tenker om mig, og jeg må dele hvad Gud viser mig at jeg skal fortelle.

DELING ER VEIEN TIL KRISTENT FELLESSKAP

Det menneske jeg deler alt med, blir min venn for tid og evighet. Og kristne mennesker som danner en gruppe eller et arbeidslag («team») for å vinne andre mennesker for Gud, vil nødvendigvis dele med hverandre så meget av hvers personlige liv som vi finner det nødvendig, for at vi skal kjenne hverandre. For vårt arbeid er det nødvendig at vi kjenner hverandre. Vi må vite hva Gud har gjort for den enkelte i arbeidslaget, hvad han kan vidne om og hvad han kan dele for å hjelpe andre. Ved deling vil vi også få den innbyrdes kjærlighet som er en stor verdi i sig selv og som er nødvendig hvis arbeidslaget skal bli effektivt. Hvis det er noen i arbeidslaget som jeg har uvilje mot, som jeg er redd for eller genert likeoverfor, eller føler mig utrygg likeoverfor bør jeg søke en dypere deling nettopp med denne person, for at alle skygger mellom oss kan bli fjernet; det samme gjelder uoverensstemmelser eller misforståelser som kan oppstå under samarbeidet; den som føler sig forurettet eller ser at han selv har handlet ukjærlig, må få det uvennlige sinnelaget fjernet ved å tale ut med den annen part, og partene ber sammen til Gud om gjensidig kjærlighet. I et slikt arbeidslag, hvor alle er villige til å dele alt med hver-

andre, får vi erfare den enhet som Jesus bad om i sin yppersteprestlige forbønn for sine disipler og for dem, som ved deres ord kommer til å tro på Ham «at de alle må være ett, likesom Du, Far, i mig og jeg i Dig, at også de må være ett i oss, for at verden skal tro at du har utsendt mig». (Johs. 17, 21.) Det var denne samme enheten som gav den første generasjon kristne sitt særpreg.

Det nye testamente viser at Jesus og hans disipler delte. Jesus må ha fortalt disiplene om sitt liv, ellers hadde vi ikke fått vite om hans fristelser i ørkenen. Peter har delt sitt fall i yppersteprestens gård, som det er blitt overlevert til oss først gjennom Markus, som efter tradisjonen var hans særlige elev og medarbeider, og siden gjennom de andre evangelister. Og Apostlenes gjerninger viser at de første kristne må ha levet i et inderlig fellesskap. Kristenlivet kunde aldri ha vært levet på et så høit plan, hvis ikke de kristne hadde delt alt med hverandre (ikke bare det daglige brød), hvis de enkelte kristne hadde holdt sig isolert, adskilt fra hverandre. Men de hadde «ett hjerte og en sjel» og fortsatte «vedholdende i bønn». Deres styrke kom av denne enhet og ut fra en sikker forvissning vunnet av indre erfaring, at hvor to eller tre var sammen i Kristi navn, der var *Han* midt iblandt dem.

DELING I VIDNESBYRD

En egen form for deling er *vidnesbyrd* i forsamlinger. Vidnesbyrd er ikke det samme som offentlig syndsbekjennelse; jeg vidner ikke for å få bekjent min egen synd og få syndsforlatelse, men jeg deler med forsamlingen en eller annen av mine synder, som jeg har fått Guds tilgivelse for og som han har gitt mig hel eller delvis seier over. Ofte kan det være riktig å fortelle om hvorledes jeg fant frem til Gud, hvorledes jeg var før — med beskrivelse av en eller annen karakteristisk side av mitt liv —, hvorledes jeg blev vekket opp og kom frem til overgivelse, og en eller annen karakteristisk forandring, som derigjennem er kommet inn i mitt liv, eller med andre ord, hva Jesus har gjort for meg. Vi vidner under Guds ledelse for tilhørernes skyld, forat en eller annen av dem skal kjenne sig selv igjen i hvad jeg forteller, så han får se sig selv på en annen måte enn han før har gjort. Hensikten er nådd hvis han da søker mig eller en annen kristen for å tale ut om sig selv, så han kommer inn på veien til Gud, eller et skritt videre frem enn han var før.

Erfaringen viser at selv de enkleste vidnesbyrd, også fra nyvakte, kan gjøre stort inntrykk og bli til hjelp for mange.

Oswald Chambers, som i sine bøker fremhever

at forkynnelse av Guds ord har større verdi og går dypere inn enn et vidnesbyrd, som kan komme til å trekke tilhørernes interesse til den vedrørende person istedenfor til Kristus, er dog også fullt oppmerksom på hvad enkle vidnesbyrd kan føre til. I «Arbeidere for Gud» sier han (s. 13):

«En annen ting som er meget forbausende, må vi merke oss. Kanskje har dere alle sammen hatt lignende erfaringer som jeg om dette. Du hører en bibelsk forkynnelse som er klar, gjennemsiktig klar. Den tar nesten folk ved hånden og fører dem til Guds rike. Men de kommer ikke. En annen gang står en mann opp og snur opp ned på allting, og til din forbauselse blir mennesker født på ny. Det hendte ofte i Water Street misjonen i New York. En mann som var frelst på en vidunderlig måte kunde stå opp og fortelle hvad han før hadde vært og hvad han nu var. Så kunde andre gjøre det samme, og Guds ånd grep menneskene før du visste ord av det, de kom frem til alteret. Og disse enkle menneskene knelte ned og bad med dem, de «traff noe» som de sier der borte, og noe «traff dem», og de ble født påny på en underfull måte.

Dette er fakta som vi må ha øinene åpne for.

Du kan ikke tvinge Gud til å følge en foreskrevnen metode. Disse sjelene var greie, levende, gode

eksempler på hvad Gud hadde gjort, og Guds And virket gjennom dem. Jeg nevner dette fordi det ikke stemmer med våre tanker om kristelig arbeide.»

Vi kan også minne om den samaritanske kvinnes vidnesbyrd: «Kom og se en mann som har sagt mig alt jeg har gjort. Han skulde vel ikke være Messias?» (Johs. 4, 29). Og de kom, og «mange av samaritanerne fra den by trodde på ham for kvinnens ords skyld.» (V. 39). «Og mange flere trodde for hans ords skyld. Og de sa til kvinnen: Nu tror vi ikke lenger for din tales skyld; for vi har selv hørt, og vi vet nu at han sandelig er verdens frelser.» (v. 41—42).

Slik kan altså et enkelt vidnesbyrd føre til at mange søker til Kristus og hører ham og følger ham. Det kan bli krevet av oss, at vi skal ydmyke oss og gi et slikt enkelt vidnesbyrd som kvinnen. Vidnesbyrd må ikke forveksles med forkynnelse, hvor prøvede kristne forklarer Guds ord og dets anvendelse på menneskelivet i dag. Men også i forkynnelsen vil og bør predikantens selvopplevelse skinne igjennem, så at også den indirekte blir et selvopplevd vidnesbyrd om hvad Jesus Kristus gjør for enhver som tror på ham.

Hvad vi i ethvert tilfelle skal vidne om, det søker vi Guds ledelse for i de forberedende team-møter, og den person som skal lede møtet, må ta

ansvaret for hvad som skal bringes frem. En almindelig regel er at vi aldri må dele andres synder, bare våre egne. Vi må være ytterst forsiktige, at vi ikke kommer til å omtale andre personer, som derved kan komme i et uheldig lys. Våre egne nærmeste bør vi ikke omtale uten å ha fått deres særskilte tillatelse. I en forsamling av bare menn eller bare kvinner kan omtaltes forhold som ikke egner sig til å komme frem i blandede forsamlinger.

Vitnesbyrdene skal helst gi konkrete bilder, ikke utflytende fremstillinger. Jeg skal ikke komme med noen selvbiografi — som har mindre interesse for andre enn for mig selv — men bare i korthet gi et bilde av min bakgrunn, hvis det er nødvendig forat man kan forstå det følgende. Og jeg skal ikke forsøke å forklare eller undskylde mine handlinger, bare referere kjennsgjerningene og la dem tale.

Denne brosjyre kan bestilles ved skriftlig henvendelse til cand. jur. Gunnar Eckhoff, Gustavsgt. 2, Oslo. Prisen er kr. 0,15 pr. stk., kr. 7,— for 50 stk. og kr. 12,50 for 100 stk. + returporto. Betalingen bes innsendt samtidig med bestillingen. Brosjyrens vekt: 16 gr.

Trykk:
Helge Erichsen A.s
Oslo 1945